

Міністру освіти і науки України
Л.М.Гріневич

Вельмишановна Лілія Михайлівна!

Останніми роками все частіше підіймається питання низької якості науки в Україні. Одним з аспектів цієї проблеми, що зараз гостро стоїть у нашій державі, є плагіат.

Моя зацікавленість питанням недобросовісності у науці є не просто умоглядною, як науковця з 30-літнім стажем, а торкнулася конкретного випадку. Це стосується кандидатської дисертації Кротевича М.С. «Морфологічні різновиди папілярного раку щитоподібної залози та прогноз хвороби», про що я направив матеріали до МОН України у березні 2016 р.

Ці матеріали були спрямовані у спеціалізовану вчену раду Д.64.600.03, яка дала негативне рішення, що до питання про скасування ступеня.

Ознайомившись з рішенням спецради я був здивований, рядом моментів.

По-перше, аналізуючи тексти дисертацій Кротевича М.С. і Хоперія В. Г. у рішенні ради йдеться не про запозичення, а про «факт схожості фрагментів тексту обох дисертацій». Тобто у рішенні ради подається, що десятки сторінок дослівного копіювання тексту, фотографій є «схожими фрагментами» дисертації Кротевича М.С. з дисертацією Хоперія В. Г., а не запозиченнями. Підміна понять у цьому випадку та відсутність терміну «запозичення» дають можливість спецраді ухилитися від прийняття принципового рішення.

По друге. Рада, провівши комп'ютерну перевірку дисертації Кротевича М.С. вказала, що унікальність її тексту складає 89%. Я стверджую, що це не відповідає дійсності. Детальний аналіз дисертації Кротевича М.С., проведений мною у березні 2016 показав, що вона містить близько 30% запозичень з тексту дисертації Хоперія В. Г. Отримавши копію рішення спеціалізованої вченої ради по дисертації Кротевича М.С., я ще раз провів порівняння текстів його дисертації й дисертації Хоперія В. Г., використавши програму Etxt Антиплагіат 4.27.0.0. та отримав наступні результати:

Порівняння основних текстів дисертацій Кротевича М.С. і Хоперія В. Г. (без списків використаних джерел) (використано метод виявлення копій)

- У цілому з числом «3» у шинглі – унікальність дисертації Кротевича М.С. = 55%.
- У цілому з числом «5» у шинглі – унікальність дисертації Кротевича М.С. = 64%.
- У цілому з числом «9» у шинглі – унікальність дисертації Кротевича М.С. = 71%.

При порівнянні текстів дисертацій по розділах (з числом «6» у шинглі):

- Вступ — унікальність дисертації Кротевича М.С. = 71%.
- Огляд літератури – унікальність дисертації Кротевича М.С. = 85%.
- Матеріали та методи дослідження – унікальність дисертації Кротевича М.С. = 37%.
- Власні спостереження – унікальність дисертації Кротевича М.С. = 83%.
- Аналіз та узагальнення результатів дослідження – унікальність дисертації Кротевича М.С. = 22%.
- Висновки – унікальність дисертації Кротевича М.С. = 70%.

Зазначені вище цифри унікальності дисертації Кротевича М.С. відображають лише

частку текстових запозичень які є **ідентичними** з дисертації Хоперія В. Г. При цьому програма не враховувала ідентичні рисунки: у дис. Кротевича це рис. 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8, 4.2, 5.4, 5.5, що відповідає за обсягом більше 6 сторінкам дисертації та складає не менше 4% її обсягу.

Порівняння текстів дисертацій Кротевича М.С. і Хоперія В. Г. за методом виявлення рерайта показала унікальність роботи Кротевича М.С. 41%.

Я порівнявши два тексти виділив у них ідентичні елементи. Їх підрахунок по рядках показав, що їх обсяг у дисертації Кротевича М.С. перевищує 30%. Разом з цим листом надсилаю також диск з текстами дисертацій з відміченими ідентичними фрагментами та переліком цих запозичень по текстах.

Таким чином, дисертація Кротевича М.С. містить численні текстові запозичення з дисертації Хоперія В. Г., які Кротевич М.С. оприлюднив без яких то посилань на їх джерело.

Що ж стосується власне фактичного змісту дисертації Кротевича М.С.: деяка переробка актуальності теми дисертації з багаточисленими текстовими запозиченнями, фактичний рерайтинг наукової новизни роботи та ідентичність особистого внеску здобувача, ідентичність 5 сторінок суцільного тексту огляду літератури, ідентичність понад 60% розділу матеріали та методи, копіювання рисунків та суцільних фрагментів тексту власних спостережень, майже 80% запозичення розділу аналізу та узагальнення результатів, запозичені 3 висновки дисертації з 6, дає підстави стверджувати, що дана робота не містить нових результатів і наукових положень, а вони запозичені з раніше захищеної дисертації Хоперія В. Г., тобто існуючі та оприлюднені наукові ідеї та результати представлені Кротевичем М.С. як нові.

Таким чином Кротевич М.С. у своїй дисертації використав ідеї і наукові результати, які раніше були представлені у дисертації Хоперія В.Г., без посилання на останню.

Відносно ідентичності змісту статей:

1. «Кротевич М. С., Гузь О. О., Хоперія В. Г. Виявлення мутації BRAF V600E під час проведення ТАПБ вузлів щитоподібної залози // Мир медицини и биологии. – 2013. – Т. 9. – №. 3-2 (40)» та «Хоперія В. Г. Роль виявлення мутації BRAF V600E під час проведення ТАПБ вузлів щитоподібної залози // Клінічна ендокринологія та ендокринна хірургія. – 2011. – №. 3. – С. 24-30»;
2. «Хоперія В. Г. Порівняльна характеристика доброякісних та злоякісних пухлин щитоподібної залози фолікулярного походження // Ендокринологія. – 2012. – Т. 17, № 1. – С. 74-79» та «Хоперія В. Г., Гузь О. О., Кротевич М. С. Сравнительная характеристика доброкачественных и злокачественных опухолей щитовидной железы фолликулярного происхождения // Журнал теоретической и клинической медицины. – 2013. – Спецвыпуск: онкология. – С. 42-45.»

за вимогами переважної більшості наукових видань таке неприпустимо. Якщо виходити з цієї позиції, то 2 статті, що Кротевич М.С. наводить у списку опублікованих за темою дисертації не можуть бути визнаними оригінальними, та включені у список робіт оприлюднення результатів роботи. Відповідно, кількість статей за темою дисертації Кротевича М.С. є недостатньою.

Як зазначено у рішенні спеціалізованої ради Д 64.600.03 від 22 червня 2016 р., Хоперія В.Г. є науковим керівником Кротевича М.С., що передбачає її обізнаність у запозиченні останнім фрагментів її дисертації. Але, я не можу собі уявити, що Хоперія

В.Г. і Кротевич М.С. не знали вимог «Порядку присудження наукових ступенів» щодо неприпустимості використання запозичень. Отже, такі дійства Хоперія В.Г. і Кротевич М.С. є зговором, з метою неправомірного отримання Кротевичем М.С. наукового ступеня кандидата медичних наук.

Я цілковито можу припустити, що були ошукані редакції журналів, в які недобросовісні науковці направили для публікації вже видані матеріали. У принципі зрозуміла ситуація з ошукуванням спеціалізованої вченої ради і опонентів, які розглядали дисертацію, що містила масив запозичень, виявлення яких є складною справою. Але, з позицій наукової етики, яка передбачає аналіз і виправлення помилок, я не розумію мотивів, за якими спеціалізована вчена рада Д.64.600.03 не виявила принциповості та винесла рішення у протиріч до явних фактів порушень вимог «Порядку присудження наукових ступенів».

Сьогодні проблема плагіату і недобросовісності у науці є злободенною темою в Україні й предметом обговорень та численних заяв державних діячів. Однак, конкретний приклад розгляду факту запозичень спеціалізованою радою Д.64.600.03 свідчить про те, що у правовому полі можна робити за принципом «закон не дишло, куди повернеш – те й вийшло». У ситуації з запозиченнями в дисертації Кротевича М.С., мене також особливо вразив менталітет, якій притаманний значній частці нашої спільноти: жаліти винного і вважати винуватим жертву.

Хочу також відмітити, що схильність до запозичення Кротевич М.С. проявляє і після захисту дисертації. Так у статті «Смоланка И.И., Досенко И.В., Лобода А.Д., Кротевич М.И., Сидорчук О.И., Мотузюк И.Н. Рак Педжета грудной железы // Клиническая онкология. – 2015, №4(20)» (<http://www.clinicaloncology.com.ua/wp/wp-content/uploads/2016/01/498.pdf?upload=>) фотографії: рис. 3 були запозичена з <http://synapse.koreamed.org/ArticleImage/0140AD/ad-23-73-g002-1.jpg> на <http://synapse.koreamed.org/DOIx.php?id=10.5021/ad.2011.23.1.73&vmode=PUBREADER#!po=12.5000>, а також рис. 4 запозичена з <http://www.breastdiseases.com/slides/ben61.jpg> на <http://www.pathologyoutlines.com/topic/breastmalignantpaget.html>.

Виходячи з вищезазначеного я звертаюся до Вас, вельмишановна Лілія Михайлівна, з **оскарженням рішення спеціалізованої вченої ради** Д.64.600.03 від 22 червня 2016 р., щодо наявності факту запозичень у дисертації Кротевича М.С. «Морфологічні різновиди папілярного раку щитоподібної залози та прогноз хвороби» та **наполягаю на розгляді цього у відповідності діючими правовими нормами.**

З повагою,
Д.мед.н., професор

О.М.Грабовий

відправлено 11.08.16